A falumegújítás jó gyakorlata

Kis falu - nagyszerű emberek

Kazár

36 Jó Palóc Egyesület

A falumegújítás jó gyakorlata 1

Buzaszentelés Kazaron.

Kedves Olvasó!

Ön a 36 Jó Palóc Közhasznú Egyesület vidék-fejlesztési kiadványsorozatának első kötetét tartja a kezében. Kiadványunkban szeretnénk bemutatni a térség településein végzett falumegújító és -fejlesztő munkát.

Nógrád megye 36 települését tömörítő egyesületünk 2008 júniusában széles körű összefogás eredményeként jött létre. Legfontosabb feladatunk a vidéki gazdaság fellendítése, a munkalehetőségek bővítése, a fejlesztési források megszerzésének és hatékony felhasználásának segítése, az évszázadok alatt felhalmozódott értékek átörökítése, Palócföld tárgyi és szellemi kultúrájának megismertetése. Közösségünk a LEADER Program lehetőségeit kihasználva vesz részt a magyar vidék fejlesztésében.

A vidékfejlesztés célja egyfajta modern „röghöz kötöttség”, a természet megőrzése, a vidéki életfeltételek javítása. A siker kulcsa az együttgondolkodásban, a partnerségben rejlik. A falvak lakóinak, közösségeinek össze kell fogniuk egy közös, a térség fejlődését szolgáló cél érdekében, és meg kell találniuk azokat a lehetőségeket, amelyek segítik a megvalósítást.

Térségünk önkormányzatai, vállalkozásai és civil szervezetei az elmúlt időszakban nagyon sokat dolgoztak azért, hogy megőrizzék településük sajátos arculatát, erősítsék az ott élők identitástudatát, javítsák az életkörülményeket. Ebben a kiadványsorozatban szeretnénk közkinccsé tenni azokat az innovatív ötleteket, amelyek hozzájárulnak a vidék fejlődéséhez, amelyek példaként szolgálhatnak mindazoknak, akik egy élhető, szerethető vidék megteremtéséért dolgoznak.

Sorozatunk első kötetében a Magyarországi Falumegújítási díjjal kitüntetett Kazár önkormányzatának és civil szervezeteinek közös programját, munkáját ismerhetik meg.

Körmendy Richárd
munkaszervezet vezető

Tisztelt Olvasó !

Egy falu megújításának, fejlesztésének, az életminőség javításának számos lehetséges módja van.

A módszerek megválasztását nagymértékben befolyásolják a falu történelmi tapasztalatai, a hagyományok, a szokások, az anyagi lehetőségek, a helyi tudás, valamint a készségek és a képességek.

Ebben a kiadványban egyféle receptet kínálunk, mégpedig azt, ami Kazáron sikeresen bevált, amihez számos segítőt, támogatót, politikust, pályázati pénzt szereztünk, s ezáltal sok ötletet, elképzelést tudtunk megvalósítani az elmúlt években.

Eredményeinket bizonyítja, hogy településünk elnyerte a „Magyarországi Falumegújítási Díjat".

Tapasztalataink leírásával segítséget szeretnénk nyújtani minden olyan településnek legyen bármilyen pici, ahol a helyi közösségekért, az életminőség javításáért dolgoznak. Emellett szeretnénk segíteni azoknak a döntéshozóknak is, akik nap mint nap küzdenek falujuk fennmaradásáért és fejlődéséért.

Ez az írás egy üzenet. Üzenet arról, hogy bármilyen nehéz helyzetben is vannak a falvak, ezen belül Nógrád megye települései, születhetnek olyan kezdeményezések, amelyek egyediek, sikeresek és talán példaértékűek is.

A mi munkánk bizonyíték arra, hogy a kistelepüléseken is megjelenik az újszerű gondolkodás, a cselekvési készség és szándék, az együttműködés.

Saját példánkat azoknak ajánljuk, akik hasonló fejlesztések, programok megvalósítását tartják fontosnak.

Ezért bemutatjuk azokat a lépéseket, amelyek egy falu, egy közösség aktív részvételére épülő program megszületésétől, annak sikeres megvalósításáig vezettek.

Molnár Katalin
polgármester

A varázslatos szépségű Nógrád megye Magyarország északi részén helyezkedik el. Nógrád megye, vagy ahogyan az itt élők nevezik: „Palócföld”, hegyes-dombos vidék. Hazánk második legkisebb megyéje, de természeti szépségei, történelmi emlékei és hagyományai egyedülállóvá teszik.

Kazár tipikus palóc falu, Salgótarjántól 7 km-re fekszik. Az első írásos emlékek 1221-ban Cazar néven említik, de a község határában található kelta település maradványai azt bizonyítják, hogy már jóval korábban lakott vidék volt. A Kazár név a magyarokhoz csatlakozó, a Kazár Birodalomból kiszakadt kazár (kabar) törzsek emlékét őrzi.

Kazár rendkívül gazdag hagyományait máig őrzi. A népi építészet emlékei még ma is láthatók a településen.

A palócság hagyományainak ápolása, átörökítése a község életében mindig fontos szerepet játszott.

A település határában Közép-Európában egyedülálló vulkanikus képződmény látható. A közel egy hektáron fekvő riolittufához hasonló a világon összesen hat helyen, legközelebb a törökországi Kappadókiában látható. A miocén vulkánosság során, mintegy 20 millió évvel ezelőtt került felszínre. A riolittufához a piros keresztes útvonalon lehet eljutni. A tájékozódást a jelzés mellett útbaigazító táblák is segítik.

A falu lakói, elsősorban a 30-40 év körüliek, az idősebb generáció néhány tagjával összefogva, közösen 1991-ben faluszépítő és hagyományőrző egyesületet alapítottak, megfogalmazták céljaikat, elképzeléseiket. A tervekből programok, rendezvények születtek. Ilyen ötletből indult a Kazári Búcsú is, amely mára a település hagyományos rendezvényévé vált. Színvonalas programjaival – mint a néptánctalálkozó és a díjugrató lovasverseny - az eltelt 19 év alatt több ezer embert csábított a településre.

Az egyesület alapítói 1994-ben úgy gondolták, hogy önkormányzati képviselőként, döntéshozóként még többet tehetnének településükért. Az önkormányzati választások után, a testület tagjaiként elhatározták, hogy a faluban élő emberekkel, szakemberekkel közösen fogalmazzák meg, milyennek is szeretnék látni ezt a kis palóc falut 10-15 év múlva. Ezekből a tervekből és elképzelésekből született meg a település 10 évre szóló, hosszútávú fejlesztési programja.

Az önkormányzat 1996-ban kezdte el falumegújító munkáját. A település meghatározó közéleti szereplői és szakemberei megértették: Kazár jövője a múltjában gyökerezik. Rájöttek, hogy a fejlesztési elképzeléseknek a múlt megőrzésére, az értékek feldolgozására, a helyi tudás felkutatására, valamint a régi, hagyományos épületek új funkcióba helyezésére kell irányulniuk.

A program kidolgozásakor az önkormányzat kereste a település egyediségét és különlegességeit, a hangsúlyt pedig az identitástudat erősítésére, a közösség építésére helyezte, hiszen ahhoz, hogy az emberek, a település lakói magukénak érezzék a települést, szükség van a mentális, kulturális környezet megteremtésére. Egy település akkor vallhatja magát élhetőnek és fejlődésre alkalmasnak, ha képes megmutatni

önmagát, ha vállalkozik a sajátos arculat kialakítására.

Nekünk, a fejlesztés elgondolóinak, az volt a célunk, hogy a falvakra jellemző bezárkózást és múltba fordulást felváltsa a fejlődés, településünk múltjára, tradícióira építeni tudó, a ma lehetőségeit megragadni képes községgé változzon. Azért dolgozunk, hogy a falusi élet versenyképes alternatívát jelentsen a városba költözéssel szemben.

A falumegújítás nekünk a felújításnál jóval többet jelent. Belefogalmaztuk az alkalmazkodást, az igazodást a megváltozott körülményekhez, vagyis a falu új életre keltését. Változtatni akartunk a falu életén, a megújulást kívántuk elősegíteni.

Az épületek számbavételénél nemcsak rehabilitációról beszéltünk, hanem sokkal inkább revitalizációról.

A falu megújítását komplexen kezeltük: a falurekonstrukció mellett közösségépítő mozgalmat indítottunk, amely fokozottan támaszkodott a lakosság önszervező erejére. Tudatosan segítettük, támogattuk a civil szervezetek létrehozását. Számítottunk a lakosságra, a helyi közösségekre, a lokálpatriotizmusra, megteremtettük a szervezeti kereteket, a pénzügyi feltételeket, amelyek a falu hosszútávú stratégiáját határozták meg.

Mindig úgy gondoltuk, hogy hosszú távra kell terveznünk, stabil értékekre kell építenünk cselekvési programunkat, még akkor is, ha tudjuk: ehhez nehezebb külső forrásokat találni. Tudjuk, hogy az értékeket, amelyek nélkülözhetetlenek az életminőség fejlesztéséhez, elsősorban mi magunk, a közösség mintaadó szereplői mutathatjuk meg a település lakóinak.

A legfontosabb célunk az volt, hogy ne kezeljünk kiemelten külön csoportokat, de ne is hagyjuk figyelmen kívül a hátrányos helyzetűeket és a kisebbségeket (pl. fiatalok, nők, munkanélküliek).

Így a kezdetektől olyan fejlesztések megvalósítására törekedtünk, amelyek javítják a faluban élők komfortérzetét (pl. gyógyszertár, takarékszövetkezet, iskola, óvoda, egészségügyi központ, faluközpont kialakítása), ezáltal életminőségét, valamint biztosítják a vállalkozások számára is a szükséges infrastruktúrát (pl. gáz, víz, szennyvíz, belvíz, út). Közhasznú társaságot hoztunk létre a közterületek karbantartására és a szociális étkeztetés biztosítására, és a foglalkoztatására

Az itt élőkkel folytatott beszélgetések során kiderült, hogy a település hagyományainak megőrzése, rendezvényeink, programjaink folytatása és színesítése, a generációk közötti kapcsolatok megteremtése és ápolása, a közös munka olyan összetartó erőt jelent a településen, amely minden itt élő számára nagyon fontos. Egyértelmű volt tehát, hogy erre kell építenünk.

1996-ban a faluból elszármazott építészek munkájának köszönhetően, az önkormányzati képviselők egyetértésével, elkészült egy tanulmányterv, amely a faluközpont átalakítását és felújítását tűzte ki célul.

Önkormányzatunk 1997-ben alkotta meg a helyi védelemről szóló rendeletét, amelyben meghatározta, hogy mely házak számítanak védett értéknek. Ezzel olyan településrészeket, épületeket kívántunk megőrizni, ahol az épületek együttes, történelmileg kialakult összképe, utcaképe, helyi jellegzetes karaktere, a tájjal való kapcsolata, valamint a beépítési mód egyedi értéket jelent.

A rendeletnek köszönhetően ezeket az épületeket a hozzájárulásunk nélkül nem lehetett értékesíteni Így sikerült megvásárolnunk azokat az ingatlanokat, amelyekre elképzeléseseink megvalósításához szükségünk volt.

1998-ban indult el az Ófalu program megvalósítása, amely új szemléletet alakított ki az örökségvédelem és a település-rehabilitáció összekapcsolásával, a település meghatározó szereplőivel, civil szervezeteivel és vállalkozóival közösen. A programot több fórumon, falugyűlésen, vállalkozói csoportülésen, civil szervezeti ülésen egyeztettük a falu lakosaival.

Keretében több palóckontyos, régi épületet sikerült megvásárolnunk és felújítanunk, valamint új funkcióval ellátnunk.

Az elképzelésünk az volt, hogy legyen háza a bányászatnak, Palócföld legszínesebb női viseletének, vagyis a kazári népviseletnek, valamint azoknak a helyi értékeknek, amelyek még fellelhetők a faluban. Terveink között szerepelt egy kézműves műhely kialakítása is, ahol a fiatalok megtanulhatják a szövést, a kosárfonást és a palóc hímzés technikáit az idősebb korosztálytól.

A legfontosabb célunk az volt, hogy az évszázadok alatt felhalmozódott értékeket megmentsük a jövő számára.

Mivel kezdetben nem rendelkeztünk jelentősebb forrásokkal, pályázati pénzek is csak elvétve akadtak, ezért az egyszerűbb, kisebb feladatokra helyeztük a hangsúlyt. Apró lépésekkel haladtunk céljaink felé. A tervezés során találtunk egy pályázatot, így a térség hat településével közösen pályáztunk faluszépítési feladatokra: buszmegállók felújítására, illegális szemétlerakók felszámolására, tájházak felújítására, utcatáblák készítésére, utcabútorok kihelyezésére.

Az elképzelt és megfogalmazott tervekből először a járdák készültek el. Ezt követően fából készített irányjelző utcatáblákat helyeztünk ki, amelyekre az utcanevek mellé felkerültek a régi dűlőnevek is, hiszen a kazáriak az Árpád utat ma is Boszorátként, a Petőfi utat Fontosként, a Dózsa György utat Meggyes-márként, a Rákóczi utat Parasztútként ismerik.

A fejlesztési program kidolgozásának időszakában nagyon sok tapasztalatcserén, rendezvényen vettünk részt, mondván: másoktól tanulni nem szégyen. Nem másolni akartunk, hanem a látottakat továbbgondolni.

Éppen egy összejövetelről, egy rendezvény értékeléséről tartottunk hazafelé, amikor megszületett a pletykapadok ötlete. Az ötletet tett követte, és a faluban 15 darab pletykapadot helyeztünk el, arra a hagyományra építve, hogy régen a falusi asszonyok a munka végeztével kiültek a padra egy jót beszélgetni, pletykálni. Ennek az ötletnek hatalmas sikere volt. A pletykapadok ötletéről még a Magyar Rádióban is beszámoltak. Élő adásban beszélgethettünk közösségünkről, sikereinkről, problémáinkról. A műsor kapcsán igen sok, a településről elszármazott vagy valamilyen módon hozzánk kötődő emberrel tudtunk kapcsolatot kialakítani.

A program keretében a régi, jellegtelen buszmegállók helyére palóckontyos, fából készített buszmegállókat építtettünk.

Majd elkezdtük az Ófalu központ átalakítását, az épületek felújítását. A cél nem egy skanzen jellegű falu létrehozása volt, hanem élő, a

mai igényeknek megfelelő élettér kialakítása, amelyet nap mint nap használni tud a falu lakossága: fiatalok, idősek és természetesen az ideérkező turisták is.

A faluközpont helyreállítására külön tanulmányterv készült, amely alapján azonnal megkezdtük az építési engedélyes tervek elkészíttetését.

A faluközpont meghatározó eleme a felújított Egészségház, amely a régi Általános Iskolából került kialakításra. Itt található az I. és II. világháborús emlékmű, amelyre 1992-ben került vissza a turulmadár, és itt van a templom és a hozzá tartozó plébánia is. Szabó István tudós pap, író, műfordító 35 évig volt a falu plébánosa. Tagja volt a Magyar Tudományos Akadémiának és a Kisfaludy Társaságnak. Homérosz két nagy eposzát, az Iliászt és az Odüsszeiát elsőként ő fordította magyarra. Tiszteletére a plébánián emlékszobát alakítottunk ki. Emlékét mellszobra és síremléke is őrzi.

Kazár történetét, múltját nagymértékben meghatározta a bányászat. A falu lakossága több mint hetven évig a bányászatból élt, a település környékén több bánya is működött.

Az Ófalu központnak szerves részét képezi a Bányászház, amelyet egy régi palóc épületből alakítottunk ki, s amelyben a lakosság segítségével összegyűjtött bányászati eszközökből és emlékekből rendeztük kiállítást.

Az önkormányzat 1998-ban, az immár hagyománnyá vált Bányásznapon avatta fel a Bányász Emlékparkot és a Bányász emlékművet. Az emlékmű a bányaszerencsétlenségben elhunyt kazári bányászok névsorát őrzi.

A település bányászmúltját kiadványok is őrzik: 1998-ban került kiadásra a „Tárnák a falu alatt” című könyv, amelyben a kazári barnakőszén bányászatának története került bemutatásra. 2000-ben „Kazári évszázadok“, 2004-ben pedig „Szerencse fel, szerencse le” címmel jelent meg könyv a térség és a település bányászatáról.

Az Ófalu program fontos eleme volt a Tájház felújítása és kialakítása.

A Tájházban, amely 2003-tól várja a látogatókat, a régi palóc életmód eszközei, tárgyai, viseletei kerültek bemutatásra.

TÁJHÁZ

Önkormányzatunk megvásárolta az egyház tulajdonában lévő, lebontásra ítélt régi harangozó- és kántorlakást is. Ugyanis mi azt vallottuk és valljuk ma is, hogy ha van egy kis remény történelmi értékeink megmentésére, akkor mindent meg kell tenni érte. A régi harangozó- és kántorlakásból 30 fő befogadóképességű Kulcsosház épült, amely ma erdei iskolaként és szálláshelyként működik.

Szintén egy régi palóc épület felújításával készült el 2003-ban a Kézművesház, amely már évek óta rendezvények, kiállítások, programok és kézműves foglalkozások helyszíne, de itt található a Tourinform Iroda is. Fotókiállítás és szalmakalap kiállítás is látható az épületben.

Amikor azon gondolkodtunk, hogy milyen funkcióval lássuk el az üres épületeket, mindig segítettek a helyiek, vagy a Kazárhoz valamilyen módon kötődő, aktív, ötletes emberek.

Így került Kazárra 2003-ban egy több mint 500 darabból álló Vasaló- és Öntvénykiállítás, amely Bagi András egyedülálló magángyűjteménye. A gyűjtő lánya révén gyakran látogatott Kazárra. Megtetszett neki a település, az itt élők hagyományőrző munkája. Felajánlotta gyűjteményét állandó kiállításra, ha megfelelő helyet biztosítunk értékeinek. Nagy örömmel fogadtuk az országosan is egyedülálló gyűjteményt.

Bagi András megszerette Kazárt, és amikor újabb épület került felújításra, gyufacimke és hamutartó gyűjteményét is településünknek adományozta. Ez egy szépen felújított parasztházba került.

Fontos eleme volt az Ófalu programnak a régi Magtár megőrzése. Az 1890-es évek végén épült Magtár épületet a régi településvezetés lebontásra ítélte, azonban az Ófalu programban lehetőség nyílt a felújítására, jellegének, eredeti állapotának megőrzésével. A felújítás után ez az épület lett a település fő közösségi színtere. Az alsó szinten kezdte meg működését a Teleház és a Foglalkoztatási Információs Pont. A középső szint falugyűlések, rendezvények, fórumok, kiállítások és kulturális programok helyszíne lett. Itt a településen élő idősektől összegyűjtött, eredeti palóc falvédőkből rendezett különleges kiállítás is látható.

Az épület felső szintjén irodák kerültek kialakításra.

Az épület 2003-tól Civil Szolgáltató Központként funkcionál. Itt tevékenykednek a település civil szervezetei, itt működik a Helyi Vidékfejlesztési Iroda, a Tourinform Iroda, a LEADER Akciócsoport munkaszervezete, valamint a Teleház és Foglalkoztatási Információs Pont.

Az évek során az önkormányzat újabb és újabb régi, leromlott állapotú épületeket helyezett védelem alá, vásárolt meg.

A falumegújítási program fontos eleme környezetünk védelme és rendezése, ezért megfogalmaztuk elvárásainkat a falu tisztaságával, rendezettségével kapcsolatban is.

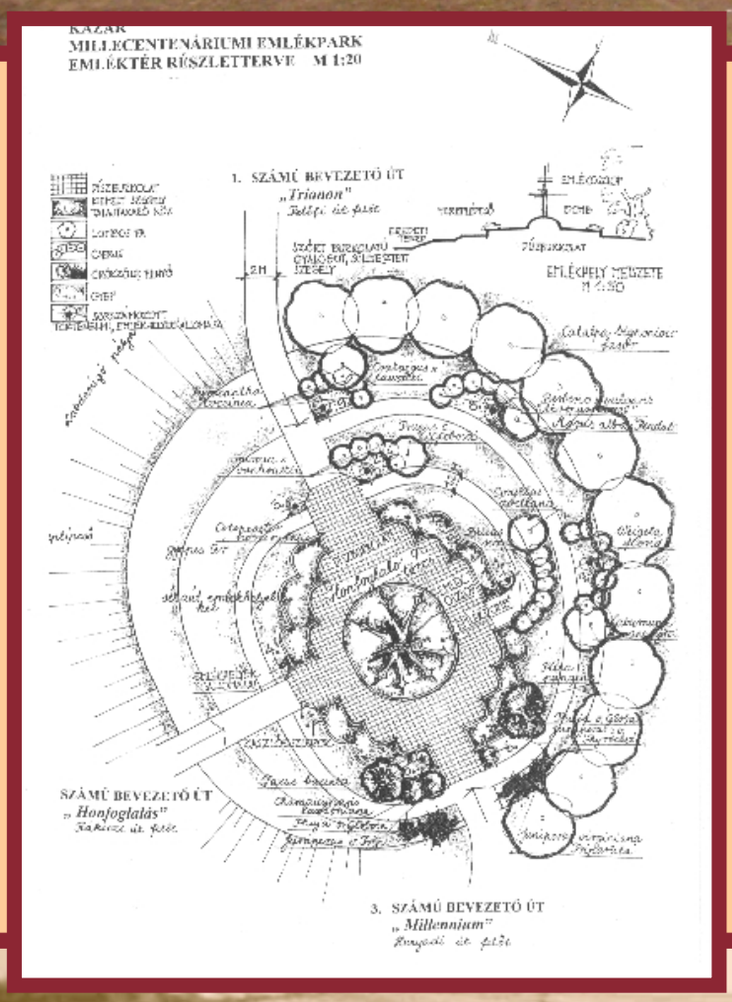

A program következő ütemeként megszüntettük a település közepén elhelyezkedő illegális szemétlerakó területet, a Kisréten pedig szabadidőparkot alakítottunk ki. A beruházás első ütemében a tereprendezés és a parkosítás mellett sétáló és kerékpárutakat, illetve a településen élő gyermekek kikapcsolódási lehetőségeit javítva játszóteret alakítottunk ki. A beruházás következő ütemében valósul meg a terület közművesítése. Ezt követően palóc arculatot tükröző településrész kialakítását tervezzük, eredeti palóc építészeti stílusjegyeket hordozó lakóházak építésével.

A hosszú és rövid távú fejlesztési programok tervezési szakaszában különböző fórumokon mutattuk be elképzeléseinket az itt élő embereknek, a faluban működő vállalkozásoknak, az intézményvezetőknek és a civil szervezeteknek véleményezésre, javaslattételre. Az így visszaérkezett észrevételeket vitára bocsátottuk és beépítettük fejlesztési tervünkbe.

Az önkormányzat minden fejlesztési program elkészítése előtt kikéri a település civil szervezetei, vállalkozói, közéleti személyiségei véleményét, és a költségvetés beterjesztése előtt is egyeztetéseket végez ugyanezen szereplőkkel.

Munkánk során mindig kerestük azokat a pontokat, amelyekkel a lakosság kapcsolódni tud a hosszú távú fejlesztési programhoz. Helyi pályázatok kiírásával, az újszerű ötletek megvalósításának támogatásával ösztönöztük és ösztönözzük az itt élőket, hogy vegyenek részt fejlesztési terveink megvalósításában.

Éppen ezért hoztuk létre 2003-ban a „Faluökökség” díjat. Az elismeréssel minden évben azokat a magánszemélyeket tüntetjük ki, akik a „Múlt értékeivel a jövőért” falumegújítási programunkhoz csatlakozva, a tulajdonukban lévő, OMF vagy helyi védettség alatt álló, eredeti palóc parasztházakat a népi építészet stílusjegyeit megőrizve újították, újítják fel, ezzel is hozzájárulva a Kazáron folyó, hosszú múltra visszatekintő hagyományőrzéshez.

Eddig több mint 10 elismerést adományoztunk.

Nagy figyelmet fordítottunk és fordítunk intézményeink, közösségi épületeink fejlesztésére és felújítására is, hiszen egy falu jövőjét az intézményeiben folyó munka nagymértékben meghatározza. Elkészítettük intézményeink felújítási tervét, valamint a felújítások ütemezését. A sort az iskola nyitotta, ezt követte az óvoda, az idősek napköziotthona, végül a sportklub és a ravatalozó. Mindig a tervekhez, az ötletekhez kerestük a pályázati lehetőségeket, és nem a pályázati kiírások határozták meg fejlesztési elképzeléseinket. Ennek eredményeként intézményeink ma már korszerűek, szépek, minden igényt kielégítenek. A beruházások hozzájárultak a település élhetőbbé, otthonosabbá tételéhez, a lakosság komfortérzetének javításához.

Munkánk során mindíg kiemelten kezeltük az oktatási intézményeket. Az iskola bővítése és folyamatos korszerűsítése, infrastrukturális hátterének fejlesztése évek óta kiemelt figyelmet kap.

A kazári Aba Sámuel Általános Iskola jelenleg 4 település (Kazár, Vizslás, Rákóczibánya, Dorogháza) által fenntartott iskolatársulásként működik, ahová 3 településről (Kazár, Rákóczibánya, Vizslás) járnak gyerekek. A negyedik településen, Dorogházán tagiskola működik.

Alapfokú művészeti iskolánknak 7 településen van telephelye (Kazár, Cered, Mátraterenye, Mátranovák, Nemti, Rákóczibánya, Vizslás).

Iskolánk fejlesztése 1998-ban kezdődött az alsó tagozatos épület felújításával: tetőcserével, külső-belső festéssel.

Az iskola 2000-től működik társulásként. Az iskolatársulás létrehozása újabb fejlesztéseket igényelt. A beruházás keretében kicseréltük a padlózatot, vizesblokkokat alakítottunk ki, átalakítottuk a központi fűtést, felújítottuk a tornatermet.

2006-ban ismét jelentős mértékű fejlesztés történt: az iskolaépületet 4 tanteremmel és egy számítástechnikai teremmel bővítettük, ez utóbbiba új informatikai eszközök kerültek. Ezen kívül TV stúdió és könyvtár is készült, természetesen a mai kor követelményeinek megfelelően.

Mikrotérségi szerepet betöltő iskolánk bővítése jelenleg is folyamatban van: új tantermeket és tornacsarnokot alakítunk ki. A beruházás 2010 tavaszán fejeződik be.

Az óvoda épületét is sikerült felújítanunk. A nevelési programot pedig összehangoltuk az iskola pedagógiai programjával

2006-ban az iskolakonyha – amely egyrészt az iskolai, másrészt a szociális étkeztetést is ellátja – felújítása zajlott, két ütemben. Ennek keretében a kapacitásnövekedéshez elengedhetetlen épületrész-bővítés, valamint a helyiségek optimális kialakítása valósult meg. Emellett jelentős eszközfejlesztés is történt: szükség volt a konyhai felszerelés bővítésére és korszerűsítésére, valamint egy ételszállító gépjármű beszerzésére.

Az iskolakonyha nemcsak tanulói étkeztetést végez, a település 40 fős óvodájának, valamint a településen működő, naponta 25-30 idős ember ellátását biztosító Idősek Napközi Otthonának étkeztetését is biztosítja. A felsoroltakon túl további 50 idős ember kap meleg ebédet a konyháról a házi segítségnyújtás keretében.

Fejlesztési elképzeléseink között nem csak az építészeti örökség megőrzése szerepel, hanem a kulturális és szellemi örökség ápolása is.

Kazár hagyományainak ápolását, fiatalokkal való megismertetését, továbbörökítését, átadását első számú feladatunknak tekintjük. A településhez való kötődés erősítéséhez szükség van arra, hogy az itt élők megismerjék elődeik életét, valamint azokat az értékeket, amiket ránk hagytak. Éppen ezért – döntésünknek megfelelően - az iskola tantervébe bekerült a helytörténet, a néptánc és a népzene tanítása. Az idősebb korosztályt pedig arra ösztönöztük, hogy gyűjtsék össze a településen fellelhető tárgyi és szellemi értékeket.

2004-től iskolánkban alapfokú művészeti oktatás zajlik. Intézményünk a kezdetekben tagiskolaként funkcionált, 2006-tól már önálló alapfokú művészeti iskolaként működik, 6 tagintézménnyel és több mint 400 tanulóval.

Nagyon büszkék vagyunk néptánccsoportunkra, a Kazár Néptáncegyüttesre. Az egykori csetlő-botló kisiskolások, akik ma már főiskolások, illetve egyetemisták, profi táncosok lettek. Minden hétvégén hazajárnak, visszajönnek próbálni, táncolni egykori iskolájukba. A csapat az elmúlt években több európai országban járt, mindenhol nagy sikert arattak.

Településünknek népi zenekara is van. A Kabar nevű csapat nagyon sok helyre eljutott már. Ifjú zenészeink amerikai turnén is részt vettek, így több ezer kilométerre elvitték a palóc értékeket és hagyományokat.

Önkormányzatunk kiemelt figyelmet fordít az utánpótlásnevelésre is, ennek eredményeként újabb zenekar és tánccsoport bontogatja szárnyait.

Minden önkormányzatnak kiemelt figyelmet kell fordítania az egyediségeket felmutató, sajátos arculattal rendelkező, környezetéért tenni akaró közösségekre, hiszen a civilek nagymértékben hozzájárulhatnak az élhető falu kialakításához.

Kazáron minden közösségnek sajátos arculata van. Időt és energiát nem sajnálva vesznek részt a településen folyó építő-szépítő munkában, a falu programjainak és rendezvényeinek szervezésében. Munkájuk során olyan rejtett emberi képességek, tudások, tartalékok kerültek felszínre, amelyeket ezen közösségek nélkül soha nem ismerhettünk volna meg.

Az önkormányzat nem tudja és nem is akarja a lakók helyett megoldani az összes problémát. Célunk a településen működő civil szervezetek támogatása, tevékenységük és mindennapos kommunikációjuk összehangolása annak érdekében, hogy a tőlük érkező konkrét javaslatokat velük együtt, közösen valósíthassuk meg. Ennek érdekében olyan célokat tűztünk ki, amelyek elérésében mindannyian érdekeltek és tesznek is érte.

A hagyományok ápolása és átörökítése, az oktatás magas színvonalának biztosítása, a mindennapi élethez szükséges ellátó és szolgáltató infrastruktúra fejlesztése, a fiatalok és a hátrányos helyzetűek támogatása mind, mind azt a célt szolgálja, hogy Kazár olyan településsé váljon, ahol jó élni, ahol az idősebb korosztály mellett a fiatalok is megtalálják számításaikat, és a vendégek is jól érezik magukat.

Településünkön az elmúlt években megerősödtek a civil szerveződések. Ezek a szervezetek aktívan részt vesznek a falu szépítésében, fejlesztésében, egyre több ember számára szerveznek baráti összejöveteleket, és lehetőséget nyújtanak az önmegvalósításra, a közéleti szerepvállalásra is.

Az önkormányzat nagyon jó kapcsolatot alakított ki az egyesületekkel, az együttműködés rendszeres.

Az önkormányzat minden évben a civil szervezetekkel együttműködve szervezi a virágosítást és a szemétgyűjtést.

Minden civil szervezetnek van saját rendezvénye. Ezeket a programokat az önkormányzattal közösen szervezik és bonyolítják le.

Önkormányzatunk számít és épít a civil szervezetek véleményére és javaslataira. Minden évben lehetőséget biztosítunk arra, hogy megfogalmazzák javaslataikat az önkormányzati költségvetés előkészítésének időszakában.

A közösségi színterek erősítésének legfontosabb célja az, hogy egyre több korosztály számára biztosítsuk a szükséges feltételeket a szórakozáshoz, az együttléthez, a közös tevékenységekhez. Ez lehetőséget teremt az életmód formálására, a civil szervezetek támogatására és az identitás erősítésére.

Önkormányzatunk mindent megtesz azért, hogy segítse a generációk találkozását.

Önkormányzatunk a pályázati munkában is támogatja, sőt ösztönzi is a civileket. Segítséget nyújtunk a pályázati anyagok összeállításában, illetve a szükséges önrész biztosításában, hiszen a szervezetek csak így tudnak megerősödni és biztos alapokat teremteni önmaguknak.

Településünkön a civil kezdeményezéseknek és együttműködéseknek igen sok formája alakult ki az utóbbi években. Jelenleg nyolc aktívan tevékenykedő civil szervezet működik Kazáron. Ezek a közösségek mind a fejlesztésekben, mind a programok megvalósításában szorosan együttműködnek egymással és az önkormányzattal.

8 Palóc „+”
Akciócsoport

A 8 Palóc Mikrotérségi Egyesület 2003-ban alakult nyolc település és három civil szervezet összefogásával. A résztvevő települések köre azóta tizenegyre bővült, és több civil szervezet is belépett a tagok közé. Ezen szervezet gesztorságával településünk tagja a 14 település

összefogásával működő 8 Palóc"+" helyi akciócsoportnak, amely a LEADER program keretében komplex vidékfejlesztési programot valósított meg. Az egyesület jelenleg 3 fiatalt foglalkoztat.

Az akciócsoportban résztvevő települések köre a 2007-2013 közötti időszakban megvalósuló LEADER program kapcsán harminchatra bővült. Ez a 36 település 2 kistérséget fed le: a salgótarjánit és a bátonyterenyeit. Ebben a szervezetben 4 fiatalt foglakoztatunk.

Az egyesület a településen és a térségben zajló vidékfejlesztési feladatokat látja el: programokat szervez, pályázatokat készít, segíti a helyi civil szervezeteket és vállalkozókat, valamint aktuális információkkal látja el a vidék szereplőit.

A Kazári Faluszépítő és Hagyományőrző Egyesület 1992-ben alakult, legfontosabb feladata a kulturális örökség megóvása. A közhasznú szervezetként működő egyesület célja Kazár és a térség kulturális, népművészeti, természeti értékeinek feltárása, megőrzése és megismertetése. Feladatai között szerepel a népművészet, a néphagyomány és a népi építészet iránt érdeklődő magánszemélyek és közösségek együttműködésének segítése, a népművészeti tárgyak, eszközök összegyűjtésének megszervezése, valamint a feltárt és megőrzendő szellemi, tárgyi, környezeti és természeti értékek széleskörű megismertetése. Tulajdonképpen a szervezetnek köszönhetően, tevékenységén keresztül indult el Kazáron a falumegújító tevékenység. Az egyesület nevéhez fűződik a Kazári Búcsú elindítása és szervezése is.

A szervezet kiemelt figyelmet fordít a palóc népviselet megőrzésére, a még fellelhető élő folklór átörökítésére is. Emellett közreműködik a térséget bemutató kiadványok készítésében, konferenciák és előadások szervezésében és lebonyolításában is.

A Kulturális és Környezeti Értékvédő Egyesületet 1991-ben magánszemélyek alapították. A szervezet 2004-ben átalakult, új vezetőséggel, új alapító tagokkal közhasznú szervezetként lett bejegyezve. Az egyesület legfontosabb célja a palóc települések kulturális és természeti értékeinek feltárása, megőrzése és megismertetése. A szervezet tagjai kiemelt figyelmet fordítanak a gyermekek környezettudatos nevelésére, ezért minden évben tavaszi nagytakarítást és szemétgyűjtést szerveznek a helyi iskolával és az önkormányzattal közösen. Az egyesület bekapcsolódott az önkormányzat erdei iskola programjába, és már évek óta részt vesz a település parkosításában és virágosításában.

A Kulturális és Környezeti Értékvédő Egyesületet Térségi Civil Házat is működtet a településen, amely információs központként és civil bázisként funkcionál. Az egyesület indította el a településen a nagysikerű „Madárbarát“ programot is. A szervezet túraútvonalat alakított ki a település határában található riolittufához, a 20 millió éves, a Mátra vulkáni kitörései során kialakult miocén képződményhez, amely védett természeti érték.

Az egyesület az elmúlt években több kiadványt készített, rendezvényeket, programokat, tanulmányutakat szervezett. A szervezet tagjai rendszeresen részt vesznek a Zenélő Palóc Porták elnevezésű program előkészítésében és lebonyolításában, és működtetik a nagysikerű TUFA-TAXIT is.

A Kazár Nyugdíjasaiért Egyesületet 2003-ban alapították. A szervezet legfontosabb célja a településen és környékén élő nyugdíjasok támogatása és segítése, ezért szabadidős programokat és képzéseket szerveznek, kiadványokat készítenek és tanácsadást nyújtanak. Az egyesület nyugdíjas klubot is működtet.

A szervezet a település hagyományos ételeinek receptjeiből színes fotókkal illusztrált kiadványt készített a Kulturális és Környezeti Értékvédő Egyesülettel közösen. A KAZÁRI ÍZEK című, nyolcvan oldalas füzet a palóc konyha remekeit mutatja be.

Nyugdíjasaink részt vettek a kazári népviseletet bemutató, „Bölcsőtől a sírig“ című film készítésében, valamint a településről összegyűjtött, népi mondásokkal feliratozott, régi falvédőkből összeállított kiállítás szervezésében.

Fontosnak tartják az egészséges életmód népszerűsítését is, mert hiszik és vallják, hogy „nemcsak a húszéveseké a világ”. Aktív szervezői a már hagyománnyá vált Egészségnapnak. Az egészséges, aktív élet része az egészséges táplálkozás is, ezért összegyűjtötték tagjaik salátareceptjeit. A gyűjteményből az önkormányzat támogatásával receptfüzet készült.

A Kazár Községi Sportegyesület 1999-ben alakult a településen működő labdarúgó szakosztály tagjaiból. A közhasznú szervezetként működő egyesület elsődleges célja a verseny- és élsport szervezése és irányítása a labdarúgás területén.

Az egyesület szervezi és támogatja a labdarúgók versenyeztetését, külön hangsúlyt fektetnek az utánpótlásnevelésre. A labdarúgó szakosztály eredményes működését technikai és anyagi eszközökkel, szakképzett edzők közreműködésével segíti. Az egyesület tagjai támogatják az iskolai tömegsportot, a településen élők számára, kortól függetlenül, tömegsport rendezvényeket szerveznek. A szervezet közreműködik a sporttehetségek kiválasztásában és a tehetségek gondozásában is. Az egyesület a tervek szerint – a megfelelő sporteszközök beszerzése és a szükséges sportlétesítmények kialakítása után – a falusi turizmus keretében, a településre látogatók részére sportszolgáltatást nyújtana. A szervezet közreműködik az „Egészséges életmód“ program terjesztésében, és már évek óta szervezi a Kazár-Kupát.

Polgárőr Egyesületünk 22 fővel alakult, 2004-től közhasznú szervezetként működik. A szervezet célja a közrend és közbiztonság megerősítése, a bűncselekmények és a balesetek megelőzése, a gyermek- és ifjúságvédelem, a katasztrófák elhárítása, valamint a környezet védeleme. A szervezet fiatalok bevonásával ifjú polgárőrséget alakított a településen.

2008-ban helyi fiatalok összefogásával alakult meg a Tizen5let Ifjúsági Egyesület, amelynek tagjai rengeteg ötlettel, programmal kívánják sokszínűbbé tenni az ifjúság mindennapjait, munkájukkal pedig szeretnék szebbé varázsolni a települést.

Ifjúsági programokat szerveznek, segítik a Kazár Táncegyüttes működését, részt vesznek a faluszépítő munkában. Készítettek egy kiadványt a riolittufáról, és már több nemzetközi kapcsolatot is kialakított.

Ahhoz, hogy a faluban élők magukénak érezzék a települést, nélkülözhetetlen a közösségi kötődést biztosító kulturális környezet megteremtése. Emellett nagyon fontos a külvilágra való nyitás és a kapcsolatépítés is.

A kapcsolatok azonban nem jönnek maguktól, azokat tudatosan keresni és építeni kell, ebbe pedig be kell vonni a településen élőket is.

Önkormányzatunk idősügyi koncepcióját 10 éves fejlesztési programjában és ciklusprogramjában fogalmazta meg. Az itt meghatározott célokat az éves költségvetésben feladatokra bontottuk, a napi feladatokat a szociális bizottság, a szakigazgatás és az intézmények (idősek klubja) oldják meg .

Kazári Élet és Szó

Közélet
Aktivitás
TisZtelet
HagyomÁny
SikeR

2009. decemberi szám ● Megjelenik havonta 1200 példányban Kazáron

Kedves Kazáriak!

Elérkezett advent, a várakozás, az ünnepi készülődés ideje. Minden héten meggyújtunk egy gyertyát az adventi koszorún, ünnepi díszbe öltöztetjük környezetünket, otthonunkat és persze lelkünket is. Várjuk a Karácsonyt.

A karácsony az év legszebb, legcsodálatosabb ünnepe: a békesség, a szeretet, a család ünnepe, valamint az egymásról való gondoskodás ideje. Figyelnünk kell hát egymásra, szeretteinkre, barátainkra és mindazokra, akik velünk, mellettünk élnek. Hiszen ünnepeljünk mennyezetig érő, csodásan díszített fa mellett, zajos családi körben, vagy szerényen és csendesen, éreznünk kell: tartozunk valahová, szeretünk és szeretve vagyunk, gondolnak ránk.

Karácsony este szeretteink társaságában üljünk le a karácsonyfa mellé, szívjuk magunkba a mézeskalács illatát és élvezzük az ünnep meghittségét, nyugalmát. Raktározzunk el a lelkünkbe minden szépséget és jóságot, és ebből majd erőt meríthetünk.

Az év vége az ünneplés mellett lehetőséget teremt a számvetésre is.

Önkormányzatunk sikeres évet mondhat magának. Nyertes pályázatainknak köszönhetően megújult a községháza, megszépült az óvoda, és elkezdődött iskolánk bővítése és felújítása is.

Falusszépítő munkánkat a jövőben is folytatjuk. Közös munkával és összefogással, uniós forrásokból tovább fejleszthetjük településünket, megőrizhetjük természeti értékeinket és hagyományainkat.

Engedjék meg, hogy az év végéhez közeledve, köszönetet mondjak mindazoknak, akik egész évben segítették településünk fejlődését és önkormányzatunk munkáját.

Köszönöm, hogy mindig partnerek voltak céljaink megvalósításában.

Remélem, hogy a 2010-es esztendőben is az együttgondolkodás jellemzi majd Falumegújítási díjjal kitüntetett településünket. Fontos, hogy terveink találkozzanak az Önök egyetértésével, ezért továbbra is segítsék munkánkat tanácsaikkal, tapasztalataikkal, így jövőre még több örömben és elégedettségben lehet részünk.

„Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az év kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.
Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az év kedves kis falumba
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.
A templomba
Hosszú sorba
Indulnak el ifjak, vének,
Az év kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.
Mintha itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme sugna, szállna,
Az év kedves, kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma...."
(Ady Endre)

Ezekkel a gondolatokkal kívánok Kazár minden lakójának békés karácsonyi ünnepeket és eredményekben gazdag új esztendőt!

Molnár Katalin
Polgármester

TARTALOMJEGYZÉK

Önkormányzati hírek....2
Köszöntő....3
Közbiztonság....4-6
Beszámoló....7
Vendégségben....8-9
Akikre büszkék vagyunk....10
Gyereksarok....11
Tudod-e....12

TÖOSZ
Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége

Oklevél

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége elnökségének határozata alapján

Idősbarát Önkormányzat TÖOSZ különdíj elismerésben részesült

KAZÁR
község önkormányzata

a településen élő idős lakosság érdekében – a 2007. évben benyújtott pályázatában megjelenített – folyamatosan és következetesen végzett tevékenységük elismeréseként

Budapest, 2007. szeptember 27.

Molnár Gyula
elnök

Dr. Zongor Gábor
főtitkár

Az idősekkel kapcsolatos munkánkért 2007-ben elnyertük az „Idősbarát Önkormányzat“ díjat.

8 évvel ezelőtt hoztuk létre a „Kazári élet és szó” című helyi újságot a lakosság folyamatos tájékoztatása érdekében. Az újságban az önkormányzat tevékenységének, fejlesztési terveinek, futó projektjeinek bemutatása mellett lehetőséget biztosítunk a településen működő intézmények, civil szervezetek munkájának bemutatására is, így az itt élők megismerhetik a településért folyó munkát. A közösségformálás, a kötődés erősítésének jó példája, hogy az újságot elküldjük a Kazárról elszármazottaknak, valamint együttműködő partnereinknek is. A lap sikerének egyik bizonyítéka az, hogy a településre látogatók is örömmel forgatják, és az újabb látogatás alkalmával is keresik.

Ahhoz, hogy egy falu felkerülhessen a turizmus térképére egyedi arculatra, különleges programokra van szükség, hiszen az emberek olyan aktív, személyes élményre vágynak, amelyet csak egy kis közösség, egy harmonikus falu tud nyújtani.

Ezért a fejlesztési elképzelések készítésének időszakában megfogalmaztuk azt is, hogy milyen rendezvényeket, programokat szeretnénk szervezni, elindítani Kazáron.

Rendszeresen megrendezésre kerülő rendezvényeink a hagyományőrzés, a kultúra és a gasztronómia területén: Kazári Búcsú, Kazári Laskafesztivál és Tócsniparti, Muzsikál az erdő – Mátrai Művészeti Napok kazári rendezvénye.

A „Muzsikál az erdő” programsorozat az ország szinte minden részéből vonzza a komolyzenét és a természetet kedvelőket, akik egy közel 60 perces gyalogtúra után a település határában lévő riolittufánál komolyzenei koncerten vehetnek részt. Este pedig tábortűznél, egy kis örömzene mellett megkóstolhatják a hagyományos kazári ételeket.

A Kazári Búcsú keretében 1991 óta Nemzetközi Folklór Találkozót is szervezünk. A programon minden évben a néptánc és a népzene szerelmesei gyűlnek össze. A résztvevők a már hagyományos felvonuláson, majd az ezt követő színpadi fellépések alkalmával megcsodálhatják a gyönyörű kazári népviselet minden változatát, megismerhetik a hazai és külföldi csoportok dallamait, táncait.

A Kazár Kupa Országos Pontszerző Díjugrató Lovasverseny 1996 óta szerves része a Kazári Búcsúnak. A megmérettetésre már évek óta külföldről is érkeznek versenyzők. A látogatókat a verseny mellett kiállítások és zenés programok is várják.

Kazár legérdekesebb, országosan egyedülálló rendezvénye a május végi Laskafesztivál és Tócsniparti, amely több ezer embert csábít a településre. A fesztivál keretében főzőversenyt is hirdetünk, amelyre az ország szinte minden tájáról érkeznek csapatok. A látogatók a rendezvényen nem csak megkóstolhatják a laskát, hanem el is készíthetik, sőt haza is vihetik.

Önkormányzunk arra törekszik, hogy a kiemelt rendezvények mellett a faluban élő valamennyi korosztálynak biztosítson tartalmas szórakozási lehetőséget, a gyerekeknek és fiataloknak legyen önálló rendezvényük.

Évente megrendezésre kerül a gyermeknap, valamint több, az intézmények által szervezett rendezvény (pl. versenyek, vetélkedők, farsang, karácsonyi ünnepség, kirándulások, táborok). A település nagy rendezvényein külön gyermekprogramokat szervezünk (arcfestés, csuhézás, kézműves foglalkozások, lovagoltatás, légvár, gyöngyfűzés). A fiatalokat délutáni programokkal várja a Teleház, ahol az internet hozzáférés mellett különböző foglalkozások is működnek (például kreatív foglalkozások, ünnepek alkalmával díszek készítése).

Településünkön hosszú évek óta kiemelt szerepet kap a helyi lakosság identitástudatának erősítése.

A fiatalok és az idősebbek településhez való kötődésének erősítésében nagy szerepet játszik a helyi népviselet, a régi értékek tudatos gyűjtése és rendezése. A hagyományok megőrzésének és átörökítésének egyik legfontosabb eszköze a híres kazári népviselet bemutatása.

A helyi rendezvények mellett minden olyan kulturális és szakmai rendezvényen, kiállításon és vásáron, ahol településünk megjelenik, bemutatjuk országszerte híres népviseletünket. Például az ország minden részéből vendégeket vonzó Kazári Búcsú rendezvényünkön a karon ülő csecsemőtől a nagymamáig mindenki magára ölti a népviseletet.

A kazári viseletről készült fotókból kiállítást rendeztünk, és ilyen képek díszítik a helyi iskola tantermeit is. A gyerekek már kisebb korban is szívesen beöltöznek, büszkén viselik a ruhát, büszkén képviselik a települést minden rendezvényen.

A Tájházban a kazári népviselet bemutatására babakiállítást rendeztünk. Ennek óriási sikere van a látogatók körében, akik részéről igen sokszor jelentkezik igény a népviseletbe öltöztetett babák megvásárlására.

A következő időszak egyik fontos feladata a fiatalok bevonása a kézzel készített és díszített népviseleti ruhák készítésébe. Ez az örökség csak akkor maradhat fenn, csak akkor ismerheti meg a következő generáció, ha az idősebbek átadják tudásukat, beavatják a fiatalokat a varrás és a hímzés rejtelmeibe.

2005-ben „Kazári arcok” címmel fotókiállítást rendeztünk. Több mint 500 képet állítottunk ki, helyi arcokat, embereket, életképeket mutattunk be. A kazári viselet fotózására a Nógrád Megyei Fotóklub tagjait kértük meg.

Az önkormányzat hivatalának épületében, a folyosón is kazári arcokról készített képeket helyezünk el.

Nyugdíjasaink filmet készítettek „A bölcsőtől a sírig” címmel, a helyi népviselet életkoronkénti változásának bemutatásáról. A filmet a Magyar Televízió és Duna Televízió is bemutatta.

„Kazári Ízek“ címmel szakácskönyvet készítettünk. A recepteket a Nyugdíjas Egyesület tagjai gyűjtötték össze. A szervezet tagjai a színes kiadvány elkészítésében is közreműködtek: megsütötték és megfőzték az ételeket, amelyekről fotókat készítettünk.

1996-ban alkottuk meg a település címerét és zászlaját, marketing munkánk fontos elemeként. A címer megjelenik minden kiadványon, képeslapon és szóróanyagon (pl. hűtőmágnes, kulcstartó). Készítettünk Kazár címeres poharakat is, amelyek egyrészt kiváló ajándéktárgyak, másrészt használati eszközök, hiszen valamennyi intézményünkben ilyet használnak. Az utóbbi években egyre több eszközt alkalmazunk településünk népszerűsítésére, az összetartozás kifejezésére: ilyenek a rendezvényekre készített, a település nevével, címerével, logójával ellátott kötények, pólók, szatyrok.

Nagyon nagy sikert aratott a kazári, 81 éves Tőzsér Kapcsos Anna, Panni néni „Palócul tanított imádkozni anyám“ című könyve, amely tulajdonképpen egy visszaemlékezés: életét, a települést és a régi kazáriakat mutatja be.

Nagyon büszkék vagyunk arra, hogy rendezvényeinknek önálló szervezőgárdája van. Egy-egy programsorozat előkészítésében és lebonyolításában körülbelül 80-100 fő vesz részt.

Az egészséges életmód és a sport jegyében szervezett rendezvényeink: Kazári Majális, Kazár Kupa Díjugrató Lovasverseny, Kazár Kupa Nagypályás Labdarúgó Torna, Nyitott Tornaterem Programok.

Rendezvényeink, programjaink nevében természetesen szerepel településünk neve, mintegy védjegyként.

Az ismeretterjesztés, az ifjúságvédelem és a környezettudatos nevelés a célja az erdei iskolának, valamint a tánc- és kézműves táboroknak. Ezeket a foglalkozásokat minden évben nagy sikerrel szervezzünk meg. A tánctáborban természetesen kazári táncokat, dallamokat tanulhatnak vendégeink.

Önkormányzatunk odafigyel a helyi amatőr művészeti együttesekre és csoportokra is. Bemutatkozási lehetőséget biztosít számukra itthon és külföldön egyaránt, pl. táncfesztiválok, népzenei találkozók, országos jelentőségű kiállítások, vásárok alkalmával.

Nem feledkezünk meg az aktuális családi és társadalmi rendezvények lebonyolításáról sem (Március 15-i ünnepség, Nőnap, Gyermeknap, Idősek Napja).

2006-ban bekapcsolódtunk az Egészséges Települések programjába, a 2007-es évet pedig az Egészség Évének nyilvánítottuk. Így a település életében már hagyománnyá vált Egészségnap helyett Egészséghetet rendeztünk, melyen ingyenes orvosi szűrővizsgálatok várták a lakosságot.

Az egészséges életmódot egyéb programokkal, előadásokkal, valamint a helyi újságban megjelenő tájékoztató anyagokkal is népszerűsítjük.

Az Egészségterv részeként beszereztünk 20 db új kerékpárt is, így több alkalommal szervezhettünk kerékpártúrát a falu lakóinak.

Az egészséges táplálkozás népszerűsítése érdekében elkészítettük a „Kazár Egészséges Ízei” című receptgyűjteményünket. Ezzel a kiadvánnyal megmutattuk, hogy a kazáriak nem csak a hagyományos ételeket ismerik és szeretik, az új dolgokra is fogékonyak.

Hagyományőrző munkánkba az iskola is bekapcsolódott. A „Palóc projekt” során összegyűjtötték a településen még fellelhető régi tárgyi eszközöket, népszokásokat, népmeséket, népdalokat, néphagyományokat. A kutatómunka végén pedig vetélkedőket hirdettek a régió általános iskolásai számára, melyet egy népviseleti és néptánc bemutatóval zártak. A projekt végén az összegyűjtött anyagokból az iskolák művészeti oktatói és tanulói számára módszertani oktató cd és munkafüzet készült.

Számunkra nagyon fontos településünk szellemének átörökítése, eddig megőrzött és ápolt hagyományaink, a palóc kultúra átadása az utókornak, a fiatalabb korosztályok bevonása révén.

A település legnagyobb, országos jelentőséggel bíró rendezvényén, a Kazári Búcsún minden évben Kazár Díszpolgára címmel és oklevéllel jutalmazzuk a településen tevékenykedő, a településért sokat dolgozó, köztiszteletben álló személyeket.

Ez az elismerés is ösztönzi az itt élőket a közös munkára, a település életének alakításában való részvételre.

2003-ban indítottuk el, és azóta minden évben megrendezzük a Kazárról Elszármazottak Találkozóját, amelynek célja a településen zajló fejlesztési programok bemutatása azoknak, akik szülőfalujukból elköltöztek. Ezzel szeretnénk megőrizni és erősíteni kötődésüket a településhez, egykori otthonukhoz. A velük történő folyamatos kapcsolattartás és a tájékoztatás érdekében kiadványainkat rendszeresen elküldjük számukra. Önkormányzatunk arra törekszik, hogy minden korosztállyal jó és élő kapcsolatot alakítson ki, a fiatalok és az idősek számára is biztosítson lehetőségeket és programokat, bevonja őket a település életét érintő kérdésekbe, a fejlesztési elképzelések kidolgozásába, a programok szervezésébe és megvalósításába. Az alkotó közösségekben szerzett sikerélmények nagymértékben befolyásolják a falu hangulatát.

Fontos, hogy az emberek érezzék: jó kazárinak lenni, ők is fontosak a település sikerének elérésében, részt vehetnek a település formálásában, és büszkék lehetnek falujukra.

Az élhető és szerethető falu kialakításának titka a településhez való kötődés kialakítsában, az identitástudat erősítésében rejlik.

EUROPÄISCHE ARGE LANDENTWICKLUNG UND DORFERNEUERUNG

Kazár

wird von der Europäischen ARGE Landentwicklung und Dorferneuerung ein

EUROPÄISCHER DORFERNEUERUNGSPREIS

für besondere Leistungen in mehreren Bereichen der Dorfentwicklung

2008

zuerkannt.

Der Vorsitzende der Europäischen ARGE Landentwicklung und Dorferneuerung

Landeshauptmann Dr. Erwin Pröll

Koudum, am 26. September 2008

Az évek során arra is rájöttünk, hogy egyedül nem megy. Ahhoz, hogy tovább tudjunk lépni, partnerségre, együttműködésre van szükség.

Az együttműködés jó példája az, hogy körjegyzőséget alakítottunk két szomszédos településsel, Rákóczibányával és Vizslással. Tagjai vagyunk a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulásának, részt veszünk a TÖOSZ és a Bányásztelepülések Országos Szövetségének munkájában.

Térségfejlesztő munkánkba a helyi és a térségben élő fiatalokat is bevontunk. Ők elsősorban pályázatírással, pályázatok lebonyolításával, tanácsadással és információnyújtással foglalkoznak. Ezen kívül szakmai segítséget nyújtanak a civil szervezeteknek, a vállalkozóknak és az önkormányzatoknak.

Vezető szerepet vállaltunk vidékfejlesztési programok szervezésében is, így vezetői voltunk a LEADER+ programnak, és bekapcsolódtunk a 2007-2013 közötti LEADER programba is.

Fontosnak tartjuk a határon átnyúló együttműködések kialakítását is. Az elmúlt években nagyon jó kapcsolatot építettünk ki szlovákiai és erdélyi településekkel, a Leader program keretében pedig több európai országgal.

A siker záloga a szociális kohézió és a kulturális identitás erősítésében, az együttgondolkodásban rejlik. Fejleszteni kell a tudásbázist, meg kell őrizni az adott hely szellemiségét, a település szépségét és karakterét, tapasztalatot és élményt kell biztosítani a látogatók számára.

Olyan települést, olyan otthont kell kialakítani, ahol jó élni, ahol az emberek jól érzik magukat, ahol a jövedelemszerzés esélyei mindenki számára egyformán adottak.

Kazárról, a kazáriakról és az összetartozásról leginkább a következő idézet tükrözi gondolatainkat. Ezt Tőzsér Kapcsos Anna, Panni néni “Palócul tanított imádkozni anyám” című könyvében fogalmazta meg:

„Én úgy érzem, hogy az igazi boldogság és nyugalom a mi kis falunkban megtalálható. A jó Isten szabad ege alatt meg lehet csodálni a természetet, a fákat, mezei virágokat, a jó tiszta levegővel teleszívhatják az emberek a tüdejüket. Azt a jó érzést meg el ne felejtsem leírni, amit szeretetnek neveznek. Amikor az utcán megyünk, mindenki ismer mindenkit. Milyen jól esik, különösen nekünk, idősebbeknek, amikor az a pici iskolás gyerek is ismerősként köszön, hogy csókolom Panni néni. De nemcsak nekem, másoknak is…

…Olyan a mi kis falunk, Kazár, mintha egy nagy család volna, és ezek a falusi emberek úgy ösmerik egymást, mintha legalábbis testvérek lennének.
Én arra kérem a jó Istent, hogy az emberek szívébe szeretetet is adjon,
mert ahol szeretet van, ott béke is lehet.
Bizony az nagyon fontos, a szeretet és a béke.”

PANNI NÉNI

36
Jó Palóc
EGYESÜLET
LEADER
ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013
Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa